تصویر افضلیت قضای «روزه یوم الشک به نیت رمضان» در فرض داعی به داعی

ببینید در چنین فضایی فعلاً دلیلی که دارید این است که نهی از عبادت، موجب فساد است. خب بنابر داعی به داعی وجوه دیگری به کار میآید ای نه؟ در داعی به داعی، سنت به چه نحوی فرموده که نیت شعبان بکن؟ آیا سنت میخواهد که شما به ماه مبارک برسی؟ این داعی اصلی سنت، اگر این است که به ماه مبارک برسی، نهی میکند که اگر نیت ماه مبارک کردی مجزی نیست؟ چرا مجزی نیست؟ و حال اینکه مفروض سنت از داعی به داعی این بود که به آن برسیم. خب یک جوابش این است که در اینجا عقوبت است. ما در فقه همه جا کاری با فساد نداریم. مواردی داریم که اعاده نه بهخاطر فوت واجب است، بلکه بهخاطر عقوبت است. بنابر قولی قوی، افساد حج موجب قضا و اعاده حج است، اما نه اعاده بنابرایی که از حجة الاسلام باشد. بلکه علی انه عقوبه. بحث سنگینی بود. از مواردی هم بود که مرحوم صاحب جواهر در دو جای جواهر دو نظر داده بودند. دلالت داشت بر سنگینی بحث. در صورت افساد حج، حج دوم حج عقوبت است یا حجة الاسلامی است که اعاده است؟ از نظر دلیلی هم بحثش سنگین است. خیلی قوی به ذهن میآمد که مد نظر صاحب جواهر در این دو مورد عقوبت باشد. یعنی حجة الاسلام او سر رسید و اینکه میگویند باید اعاده کنی، عقوبتا للافساد است. نه اینکه قضاءً لحجة الاسلام باشد. حال چون این بحث سنگین است، در جای خودش مراجعه کنید. بحث دلنشینی هم هست و در جاهای دیگر فقه هم فایده دارد، یکی از آنها همین جایی است که مشغول هستیم.

خب حال میگوید: «صام علی انه من شهر رمضان»، سنت دارد میگوید شما روزه بگیر و استصحاب مهم است، علی انه من شعبان بگیر، اما لج میکنی؟! با اینکه روزه و مأتیٌ به وتو عین مأموٌ به است و از ناحیه نهی در عبادت هم مشکلی نداشت، اما از این ناحیه که عمداً لج کردی، عقوبت وتو این است که یکی دیگر بیاوری. این هم یک فرض است که اعاده از باب عقوبت باشد. خب عقوبت در فرض سهو و جهل، ضعیف میشود. عدد هم که هیچ؛ مبارزه با آن است که در جای خودش عرض میکنم.

فرض دیگر این است که اگر با سائر روایات جمع شود، دال بر افضلیت باشد. یعنی به اعاده امر کردم، قضاء و ان کان کذلک. چرا قضا کند؟ چون بهتر این است. ولو بعداً معلوم شد که ماه مبارک بوده، اما او که جازم در نیت نبود، بند و بیل ماه مبارک را بهنحویکه یلیق به باشد، نداشت. بهتر این است که اعاده کند. یعنی خود سنت کاری کرد که شما ماه شعبان را بگیری، اگر گرفتی مجزی است و به سنت عمل کردهای. اما اگر علی انه من شهر رمضان گرفتی، کار تو از چپ و راست اشکال دارد. اشکالات تنزیهی؛ اشکالات این است که استصحاب را زیر پا گذاشتی، مصالح نظم و اموری که شارع در نظر داشت را تخطئه کردی. همچنین کاری کردی که به روزهات حالت خاصی دادی که

آن حالت عرفی نبود. یعنی با اینکه نمیدانستی ماه مبارک نبود، اما نیت ماه مبارک کردی. لذا افضل این است که اعاده کنی. ولو درواقع مأتیٌ‌به توعین مأمورٌ‌به توبوده و طبق قاعده اولیه لزومی اعاده نداشته باشد.

بازبینی #1
ایجاد شده 20 مه 2026 12:05:48 توسط ... .
به روزرسانی شده 20 مه 2026 12:08:00 توسط ... .